RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 119.017 van 6 mei 2003
in de zaak A. 62.441/XII-1956.

In zake : Luc DE RIDDER,
die woonplaats kiest bij
advocaat D. Lindemans,
kantoor houdende te 1000 Brussel,
Keizerslaan 3

tegen :

de STAD BRUSSEL,
die woonplaats kiest bij
advocaat N. Weinstock,
kantoor houdende te 1030 Brussel,
De Roodebeeklaan 45.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Luc De Ridder op 21 februari 1995 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van

"- het besluit van de gemeenteraad van Brussel dd. 23 januari 1995, tot intrekking van [het] mandaat van de verzoeker als beheerder van de Openbare Kas van Lening;
- en het besluit van de gemeenteraad van Brussel dd. 23 januari 1995 tot aanstelling van nieuwe mandatarissen";

Gelet op het arrest nr. 53.084 van 3 mei 1995 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden besluiten wordt verworpen;

Gezien de memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgesteld door auditeur J. Lust;

Gelet op de beschikking van 27 april 1999 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 18 december 2002 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 11 februari 2003;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter D. Verbiest;

Gehoord de opmerkingen van advocaat J. Honnay, die loco advocaat D. Lindemans verschijnt voor de verzoeker, en van advocaat N. Weinstock, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur P. De Somere;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat verzoeker bij besluit van 29 juni 1992 door de gemeenteraad van Brussel wordt benoemd tot beheerder van de Openbare Kas van Lening, voor een termijn van vier jaar; dat verzoeker naderhand door de beheerders tot hun voorzitter wordt verkozen; dat de gemeenteraad op 23 januari 1995 besluit de mandaten van beheerder van verzoeker en van Gobert in te trekken en Moureau en Pourtois aan te stellen als nieuwe beheerders; dat dit besluit in zijn enige overweging verwijst naar de installatie van een nieuwe gemeenteraad op 9 januari 1995;

2. Over de ontvankelijkheid.

Overwegende, ambtshalve, dat verzoeker niet aantoont en niet wordt ingezien welk belang hij heeft bij de nietigverklaring van de aanstelling van de beheerder die beheerder Gobert vervangt, namelijk de nieuwe beheerder Pourtois; dat het beroep op dat punt niet ontvankelijk is;

3. Over de gegrondheid.

3.1. Overwegende dat verzoeker in een eerste middel de schending aanvoert van artikel 6 van de wet van 30 april 1848 tot wederinrichting van de bergen van barmhartigheid, doordat de gemeenteraad een einde stelt aan het mandaat

van verzoeker als beheerder van de Openbare Kas van Lening vóór het verstrijken van de duur van het mandaat van 4 jaar, terwijl het mandaat van beheerder wettelijk slechts een einde kan nemen op de wijze bepaald in artikel 6 van de wet van 30 april 1848, hetzij bij een eerste gedeeltelijke vernieuwing van drie leden na twee jaar, te bepalen door het lot, hetzij bij de tweede vernieuwing van de twee overige leden; dat verzoeker daarbij nader betoogt dat aanvankelijk de bestendige deputatie het recht had om de leden af te zetten, dat dit recht is opgeheven, "maar daardoor de gemeenteraden evenwel niet het recht [hebben] verkregen om tot herroeping van het mandaat c.q. afzetting van de bestuurders van de bergen van barmhartigheid over te gaan"; dat nochtans de verwerende partij geoordeeld heeft om, wegens het installeren van de nieuwe gemeenteraad op 9 januari 1995, eenzijdig een einde te mogen stellen aan twee mandaten en twee nieuwe mandatarissen te mogen aanstellen, dat zulks rechtens niet is toegestaan, dat uit de verwijzing in de aanhef van de eerste bestreden beslissing naar de wet van 11 juli 1994 tot wijziging van de nieuwe gemeentewet, "kan afgeleid worden dat de tegenpartij mogelijks artikel 120 § 2 als rechtsgrond voor haar beslissing meent te kunnen aanvoeren", dat zulks echter niet opgaat, dat een openbare kas van lening immers geen commissie is die verband houdt met het bestuur van de gemeente en evenmin een rechtspersoon waarvan de gemeente lid is;

3.2. Overwegende dat de verwerende partij tegenwerpt dat "het nogal voor de hand [ligt] om te beschouwen dat overeenkomstig de wet van 11 juli 1994 tot wijziging van de Gemeentewet het nieuw artikel 120, § 2 beschouwd kan worden als rechtsgrond voor de bestreden beslissingen van het gemeentebestuur", dat, indien strikt genomen een openbare kas van lening geen rechtspersoon is waarvan de gemeente lid is, men de voorwaarde "lid zijn" ook een ruime betekenis zou kunnen geven "vermits het terzake de gemeenteraad is die de leden van de openbare kas benoemt", dat dergelijke ruime interpretatie een van oudsher gevestigde traditie, die de openbare kas van lening op één lijn stelt met de godshuizen en de weldadigheids-burelen, voortzet, dat de openbare kas beschouwd dient te worden als een commissie die verband houdt met het bestuur van de gemeente, zoals bedoeld in artikel 120, § 2, van de Nieuwe Gemeentewet; dat de verwerende partij in ondergeschikte orde nog verwijst naar de theorie van het parallellisme van de vormen en van de procedures, volgens dewelke de administratieve overheid die bevoegd is voor de administratieve handeling eveneens bevoegd is voor het "intrekken" ervan, dat dit principe steeds toegepast dient te worden wanneer de wet niet bepaalt welke overheid bevoegd is, dat aangezien de bestendige deputatie niet meer bevoegd is om de leden van de

bergen van barmhartigheid af te zetten, bij gebrek aan andersluidende bepaling de gemeenteraad als enige bevoegd is voor deze afzetting;

3.3. Overwegende dat de verzoeker repliceert dat het gemeentelijk toezicht op de openbare kas extern is, wat er op wijst dat de gemeente geen lid is, want dan zou het toezicht intern plaatsvinden, dat ook de theorie van het vorm-parallellisme niet kan baten, dat immers de beslissing niet alleen niet is gemotiveerd op dat punt, maar het bovendien niet aannemelijk is dat de wetgever, door de opheffing van de bevoegdheid van de bestendige deputatie tot herroeping van het mandaat van lid van de berg van barmhartigheid, bedoeld zou hebben om aan de gemeentebesturen de macht te geven dat mandaat 'vroegtijdig' te beëindigen, dat overigens de theorie van het parallellisme der vormen geen “bevoegdheidsscheppende” theorie is, maar een “bevoegdheidsbeperkende” theorie;

3.4. Overwegende dat de organisatie van de openbare kassen van lening, de vroegere bergen van barmhartigheid, geregeld wordt door de bepalingen van de voormelde wet van 30 april 1848; dat overeenkomstig artikel 6 van die wet, waarvan in het middel de schending wordt aangevoerd, het bestuur wordt waargenomen door vijf personen, die worden aangesteld door de gemeenteraad, het bestuur elke twee jaar wordt vernieuwd waarbij door lottrekking voor de eerste vernieuwing drie leden voor uittreding worden aangewezen en twee leden bij de tweede vernieuwing en waarbij de uittredende leden herkiesbaar zijn; dat artikel 1 van het organiek reglement van de Openbare Kas van Lening van Brussel, zoals het is neergelegd door de verwerende partij, die bepalingen herneemt; dat uit wat voorafgaat volgt dat een beheerder in principe voor vier jaar wordt aangesteld; dat het systeem van de tweejaarlijkse vernieuwing, beurtelings wat drie en twee beheerders betreft, duidelijk bedoeld is om de continuïteit in het beheer te verzekeren;

Overwegende dat, om het mandaat van verzoeker voortijdig te beëindigen de verwerende partij -getuige haar verwijzing in de aanhef van het besluit van 23 januari 1995 naar “de nieuwe gemeentewet, zoals zij werd gewijzigd door de wet van 11 juli 1994” en gelet op de toelichting in haar memories- zich beroept op de bevoegdheid die het artikel 120, § 2, van de nieuwe gemeentewet haar zou verschaffen; dat sinds de wijziging door de wet van 11 juli 1994, de bedoelde paragraaf luidt als volgt :

> “De gemeenteraad benoemt de leden van alle commissies die verband houden met het bestuur van de gemeente, alsmede de vertegenwoordigers van de

gemeenteraad in de intercommunales en in de andere rechtspersonen waarvan de gemeente lid is. Hij kan die mandaten intrekken";

dat vóór de wijziging ten gevolge van de voormelde wet van 11 juli 1994 in die bepaling alleen sprake was van de vertegenwoordigers van de gemeente "in de verenigingen van gemeenten"; dat de aanpassing ertoe strekte het toepassingsgebied uit te breiden "tot andere rechtspersonen waarvan de gemeente lid is (bijvoorbeeld het Gemeentekrediet of de Vereniging van Belgische steden en gemeenten)" (Parl. St. Senaat 1992-93, nr. 851/1, 20); dat volgens de verwerende partij de openbare kas van lening een dergelijke rechtspersoon is waarvan de gemeente lid is; dat, blijkbaar ervan uitgaande dat de functie van vertegenwoordiger in een dergelijke rechtspersoon een vertrouwenspost is en dat de "intrekking" van het mandaat te allen tijde kan gebeuren, de verwerende partij voor het in werking stellen van de genoemde "intrekkingsbevoegdheid" in de bestreden beslissing dan ook als enige beweegreden aanvoert "dat er werd overgegaan tot het installeren van een nieuwe gemeenteraad op 9 januari 1995";

Overwegende dat een openbare kas van lening een zelfstandige openbare instelling is; dat zij weliswaar onder het toezicht van de gemeente staat doch dit toezicht niet van binnenuit gebeurt, door de bestuurders die als de vertegenwoordigers van de gemeente zouden handelen, maar van buitenaf door de gemeenteraad die de begrotingen en rekeningen goedkeurt (artikel 276 van de nieuwe gemeentewet), door het college van burgemeester en schepenen aan wie het toezicht op de werking is opgedragen (artikel 128 van de nieuwe gemeentewet) en door de burgemeester die de vergaderingen van het bestuur kan bijwonen als voorzitter en stemgerechtigde (artikel 277 van de nieuwe gemeentewet); dat uit dit alles volgt dat de gemeente niet kan worden aangemerkt als "lid" van de openbare kas en dat de bestuurders niet in rechtstreekse opdracht van de gemeente optreden; dat evenmin uit de voormelde wet van 11 juli 1994 blijkt dat werd bedoeld daarmee instellingen als de openbare kassen onder de bepaling van artikel 120, § 2, te brengen;

Overwegende overigens dat de verwerende partij zelf toegeeft dat een openbare kas van lening strikt genomen niet als een rechtspersoon kan worden beschouwd waarvan de gemeente lid is, maar stelt dat er reden zou zijn om een van oudsher gevestigde traditie voort te zetten, die de bergen van barmhartigheid op één lijn stelt met de godshuizen en burelen van weldadigheid; dat echter evenmin blijkt dat de gemeente wel lid was van de godshuizen en de burelen van weldadigheid, samengesmolten in de commissies van openbare onderstand, op hun beurt vervangen

door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn; dat immers ook de godshuizen en burelen van weldadigheid onder een regime van extern toezicht stonden hetgeen blijkt uit de gemeentewet van 30 maart 1836, die in haar artikel 79 in toezicht voorzag door het college van burgemeester en schepenen en bepaalde dat de gemeenteraad hun begrotingen en rekeningen goedkeurde;

Overwegende dat aldus moet worden aangenomen dat het artikel 120, § 2, laatste volzin, van de nieuwe gemeentewet luidens dewelke de gemeenteraad "die mandaten kan intrekken", niet van toepassing is op de openbare kassen van lening; dat dienvolgens de verwerende partij zich ten onrechte op die bepaling -en op die bepaling alléén- heeft gesteund om verzoekers mandaat van beheerder van de Openbare Kas van Lening vóór het verstrijken van de door het artikel 6 van de wet van 30 april 1848 bepaalde termijn te beëindigen; dat het middel in de besproken mate gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden de beslissingen van 23 januari 1995 van de gemeenteraad van de stad Brussel tot intrekking van het mandaat van beheerder van de Openbare Kas van Lening van Luc De Ridder en waarbij in zijn plaats Moreau wordt aangesteld als beheerder.

Artikel 2.

Het beroep wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op 99,16 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zes mei 2003, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	G. VAN HAEGENDOREN,	staatsraad,
	C. ADAMS,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. DOMS. **D. VERBIEST.**